

Predestinatie of verkiezing

Bij het behandelen van een aantal hoogstbelangrijke en mysterieuze onderwerpen als "verkiezing, verwerping, erfzonde, eeuwige straf, en wat daarmee samenhangt, past ons eerbied en voorzichtigheid.

Ons hoofdbelang moet zijn de eer van Elohim en Zijn waarheid te zoeken in al haar veelvuldige verschijningsvormen. Wij weten en beseffen dat het menselijk verstand in veel dingen tekort schiet en verduisterd is. Wij hebben de Geest der waarheid nodig, die in de waarheid leidt en deze ontsluit. Wij hebben de Geest des geloofs nodig in Christus, Welke ons meer en meer zal openbaren van Zijn wil en werken.

Er is méér nodig dan gezond menselijk verstand en logisch denken, om inzicht en kennis te krijgen van Elohims heilshandelen en wegen, die veel hoger zijn dan onze wegen. Uit het vervolg van deze studie zal blijken dat ons westers denken, gevoed door de Griekse filosofie, in veel opzichten ons opbreekt. Het analyserend, reflecterend denken is aan de Bijbel vreemd, en vandaar dat wij met vele vragen blijven zitten. De Bijbel kent o.a. niet de vraag of ik wel uitverkoren ben.

Veel vragen vanuit de kerken en kerkgangers zijn ontstaan vanwege ons theoretisch denken. De Schrift spreekt heel anders over uitverkiezing dan wij menen. Uitverkiezing gaat in de Schrift allereerst over een volk, over ambten en daarna pas over sommige personen. In de kerken heerst de gedachte dat uitverkiezing alleen zou gaan over sommige personen die bestemd zouden zijn voor de hemel, en dat de rest tot de verworpenen gerekend dienen te worden, als keerzijde van de medaille.

De Schrift wijst ons echter nergens in de richting van onze logica, zoals Augustinus, Calvijn en de Dordtse vaders leerden, dat indien er een persoonlijke verkiezing is, en wij daarvan door de gave des geloofs zekerheid verkrijgen, er dan noodzakelijk ook een verwerping moet zijn, daar niet allen het geloof ontvangen.

De Schrift zegt ons **niet** dat Elohim sommige mensen vanaf de grondlegging der wereld verkoos tot altoosdurende verwerping!

De Schrift stelt de mens steeds ten volle aansprakelijk voor zijn daden en keuze. Elohim heeft lief die Hem liefhebben, en verwerpt wie Hem verwerpt.

Wij hebben met Elohims geopenbaarde wil te maken, en mogen niet rekenen met Zijn verborgen raad. Zijn geopenbaarde wil in de heilsgeschiedenis kennen wij. Hij wil op die wijze dat **alle** mensen tot de

kennis der waarheid komen en er niemand verloren gaat, zie 1Tim. 2:4 *Welke wil, dat **alle** mensen (Adamiëten) zalig worden, en tot kennis der waarheid komen.*

Wat Elohims verborgen wil en besluiten verder zijn weten wij niet. Dan mogen wij ook niet onze logica inzetten door te denken dat er automatisch een keerzijde aan de medaille is, nl. der verwerping.

Zijn geopenbaarde wil in de heilsgeschiedenis is dat Hij met het vrouwenzaad handelt om er Zijn Rijk mee te vestigen op aarde; om met het vrouwenzaad de heerschappij over de aarde te herkrijgen, die door de Nachash (vertaald als slang) en diens slangenzaad was verkregen door hoogmoed, opstand en list.

De lijn van het vrouwenzaad gaat van Adam naar Noach, naar Sem en Abraham, Izaak en Jakob. Dan komt het volk Israël, waaraan de Thora, nl. de Verbonden en inzettingen zijn gegeven. De drie jaarlijkse grote feesten symboliseren Elohims heils-handelen:

Pascha, geboorte van het volk Israël en het uittochtmotief.

Pinksteren, geboorte van de eerstelingen, de Gemeente, het regeermotief.

Loofhutten, wedergeboorte van het volk Israël, de grote inzameling, het Messiaans vrederijk, waarna de achtste dag, de Theocratie, Elohim alles en in allen.

De persoonlijke verkiezing tot de Gemeente der 144.000 uit Israël wordt openbaar door het levend en werkzame geloof, waardoor men direct bij het ontvangen van deze gave wordt verzegeld. De kerk heeft nagenoeg alleen oog voor deze soort van versmalde persoonlijke verkiezing, en ziet deze als het een en al. Verkiezen is van het Hebreeuwse werkwoord bachar afkomstig, en komt als zelfstandig naamwoord **niet** voor in de Schrift.

Strong's 0977 bachar {baw-khar'}

Het moge ons duidelijk zijn of worden dat er in de Schrift meerdere en verschillende voorwerpen der verkiezing zijn, nl. het volk Israël, de stad Jeruzalem, het land Kanaän, de "bestelde plaats" of het "beveiligde erf", personen als Abraham, Izaak en Jakob, Mozes, Aäron, David, de koningen, de priesters en levieten, de apostelen, de Knecht van Jahweh, en tenslotte de "rest van Israël", het overblijfsel.

Uit het volk Israël is de Gemeente verkoren. De Gemeente is een verborgenheid, waarover de brief aan Efeze handelt. De persoonlijke

verkiezing tot lid der Gemeente vraagt om geloof, en waar geloof is tevens de bevestiging van die verkiezing tot lid van de Gemeente.

Het gaat Elohim er uiteindelijk om deze wereld te redden van de macht des satans en het slangenzaad ervan te verwijderen. De schapen (Israëlieten worden schapen genoemd, Psalm 95:7; Jeremia 23:1-3; Johannes 10:4-12) worden van de bokken (slangenzaad) gescheiden. Een bok is geen mannetjesschaap. Een mannetjesschaap is een ram. Een bok is in het geheel geen schaap, maar is een andere diersoort. Tarwe en onkruid zijn evenzeer verschillend! Mattheus 13:29.

Het gaat Elohim er dus om de wereld te redden, want alzo lief heeft Hij deze wereld, dat Hij Zijn Zoon ervoor zond, Johannes 3:16.

De Gemeente is een aparte kwestie. Dat zijn de eerstelingen, 2 Thes. 2:13, om straks met Christus te regeren in het Vrederijk, waarna de grote oogst komt, 1 Johannes 2:2.

Paulus heeft niet, zoals Augustinus en Calvijn leren, het zalig lot van enkelingen en de verwerping van velen op het oog in Romeinen 9-11.

Paulus heeft het oog op de plaats van Israël als uitverkoren volk in de heilsgeschiedenis. Israël is als volk de eersteling. Er volgen er straks meer.

Paulus komt tot het volgende besluit:

- a) dat Elohim vrij is in het verkiezen en afwijzen
- b) dat de mens persoonlijk verantwoordelijk is voor zijn afwijzing en ongelooft
- c) dat Elohim's beloften evenwel vervuld zullen worden in het overblijfsel van Israël
- d) dat door de val van de joden als vertegenwoordiger van het toenmalige Israël, het verheidenste Israël (als de twaalf stammen in de verstrooiing, Jakobus 1:1; Handelingen 26:7, Jeremia 31:1) tot het heil zal komen
- e) dat Elohim Zich tenslotte over gans Israël zal ontfermen

De voorwerpen der ontferming zijn door Elohim tot heerlijkheid voorbereid, Romeinen 11:23. Van de voorwerpen des toorns staat er slechts geschreven dat zij zichzelf rijp hebben gemaakt voor het verderf, zie Mattheus 25:34,41.

Bij de **verkiezing** gaat het in hoofdzaak om drie zaken:

Elohim, mens en wereld.

Hoe het alsdan precies staat met de **wil** van de mens.

Israëlieten zijn vooral wils-mensen, en vandaar dat het wilsprobleem ons aanspreekt. Uit Romeinen 7 blijkt dat Paulus in tweeërlei opzicht weet een wil te hebben. vers 15 *Want hetgeen ik doe, dat ken ik niet; want hetgeen ik wil, dat doe ik niet, maar hetgeen ik haat, dat doe ik.* vers 16 *En indien ik hetgeen doe, dat ik niet wil, zo stem ik de wet toe, dat zij goed is.*

In Romeinen 9:13-21 lijkt het echter alsof wij geheel willoos zijn.

Ro 9:16 *Zo [is] [het] dan niet desgenen, die wil, noch desgenen, die loopt, maar des ontfermenden Gods.* Ro 9:18 *Zo ontfermt Hij Zich dan, diens Hij wil, en verhardt, dien Hij wil.*

De Hervormers hebben veel uit Paulus geput en dat stempel op het westerse Christendom gedrukt. Wij dienen echter op te passen om Paulus niet iets te laten zeggen dat hij niet heeft bedoeld met zijn woorden en brieven. En datzelfde geldt voor heel de Schrift. Loochent Paulus de ene keer de vrije wil, en stelt hij de andere keer dat de mens toch een vrije wil heeft?

De gereformeerde belijdenisgeschriften of Drie Formulieren van Enigheid spreken over de verkiezing en verwerping als volgt:

Zie De NGB in art.16

Zie: De Heidelbergse Catechismus in vraag 11

Zie: De Dordtse Leerregels in I,7

De Gereformeerde geloofstraditie toont ons alzo een keihard Godsbeeld. De belijdenisgeschriften gaan terug op Luther en Calvijn, en dezen vallen terug op Augustinus. Augustinus ontdekte de leer van Elohim's genade, maar zag daarbij dat de meeste mensen deze niet accepteerden, dus in zijn ogen verloren gingen. De meeste mensen wilden niet geloven in Christus tot behoud. Augustinus redeneerde dat, als God hun heil gewild had, zij ook tot de geredden zouden hebben behoord. Dit baseerde hij op Romeinen 9:18 *Zo ontfermt Hij Zich dan, diens Hij wil, en verhardt, dien Hij wil.*

Elohim wil hun redding niet, volgens Augustinus, dus gaan zij verloren.

Hoe dit te rijmen valt met 1 Tim.2:4? *Welke wil, dat alle mensen zalig worden, en tot kennis der waarheid komen.*

Daarmee wist Augustinus dan ook geen raad en gaf een geheel andere uitleg aan deze tekst, nl. **dat God het niet in werkelijkheid bedoeld heeft zoals het er nu staat.**

Het is niet alleen Augustinus, maar bijna de gehele kerk van zijn dagen die de leer van de eeuwige verlorenheid predikte. Augustinus volgde het spoor der kerk dat de massa der mensheid door Elohim voorbestemd was voor de

eindelozе pijniging. Daarbij beriep men zich op Mattheus 25:46, waar men het woordje "eeuwig" vertaalde als "eindelooz".

Augustinus heeft er niet bij stilgestaan dat het woordje "eeuwig" niet altijd "eindelooz" betekent. Eeuwig komt van het Griekse aion, dat is een tijdvak, tijdperk. Voor hem en de kerk stond het vast dat de straf over de goddelozen een eindelozе straf was. Elohim was wel barmhartig, maar ook rechtvaardig, als vergeldende gerechtigheid.

De God van Augustinus wil twee dingen: voor een klein aantal mensen barmhartigheid, en voor het grootste deel der mensen de eeuwige straf.

De kerk en Augustinus achtten het billijk dat de mensheid gestraft zou worden voor de zonde van hun eerste voorouders. Dat is de leer van de **erfzonde**. Deze leer is de hoeksteen van de uitverkiezingsleer van Augustinus. Zonder de leer van de erfzonde klopt de uitverkiezingsleer van hem niet meer.

Wij hebben over de erfzonde enkele brochures geschreven, waarin uiteen wordt gezet dat de leer der erfzonde aan de Bijbel totaal vreemd is.

Augustinus dicht aan Elohim de grote voorkennis toe, dat Hij reeds wist dat de hoofdengel zou vallen, maar dat Elohim juist daaruit veel goeds zou weten te halen. Dus liet Hij dat maar toe. Niet dat Elohim het kwaad geweld zou hebben. Nee, het kwaad is er in de wereld omdat Elohim volgens Augustinus ook wilde straffen. Zonder het kwaad had Elohim niets te straffen en zou Zijn gerechtigheid en wraak niet hebben kunnen uitkomen.

Dat dit een heel kromme redenatie is, zal een ieder duidelijk zijn.

Volgens Augustinus is voor de verworpenen de eeuwige straf het grote en enige doel waartoe Elohim hen schiep. Wij zouden zeggen: dan had Hij hen maar beter niet kunnen scheppen. Maar nee, Augustinus trachtte steeds het zinvolle ervan aan te tonen. Elohim had de wereld in tweeën gesplitst. (In die tijd splitste men alles via het Griekse scholastieke systeem, oa. de twee naturen, de Godheid zelf in drie-in-een, de mens in geest, ziel en lichaam, etc-.)

De kerk, en o.a. Thomas van Aquino leerde dat de gezaligden geen medelijden zouden hebben met de verworpenen. Dezen zullen zich juist verheugen in de pijnen der verdoemden. De kerk berustte in de eindelozе straf over de velen, over de grote massa. Dit gaf de soevereine genade der verkiezing een onheilspellende klank, met een doffe berusting en somber uitzicht voor de massa. Tegen deze duistere achtergrond van de verwerping

zou het licht der verkiezing des te heerlijker uitkomen, zo redeneerde Augustinus.

Vandaar dat sommigen in onze eeuw een vorm van godslastering zien in artikel 15 van de D.L. Men schrijft aan Elohim satanische eigenschappen toe. Men schuift Elohim in de schoenen dat Hij de velen wel kan verlossen, maar dat niet wil en hen eeuwig zal pijnigen, om de verkiezing des te heerlijker te doen zijn. Dus de ene zijn dood, is de ander zijn brood. Leedvermaak en willekeur.

Vandaar dat men ook sprak over twee soorten liefde in Elohim, de ene soort liefde was voor de verkorenen, de andere was een tijdelijke en algemene liefde voor de verlorenen.

Zoals gezegd leidde een verkeerde opvatting betreffende Romeinen 9-11 er bij Calvijn toe te denken dat er tegenover de verkiezing óók een verwerping moest staan. "*Want de verkiezing zelf zou niet blijven bestaan, wanneer ze niet stond tegenover de verwerping*" Inst.III, 23,1. Calvijn vond dit weliswaar een huiveringwekkend besluit, Inst.III,23,7.

Geestverwanten van Calvijn, nl. Bullinger en Zwingli vonden dat Calvijn hierin veel en veel te ver ging.

Voor hen die zo heel conservatief de Drie Formulieren van Enigheid hanteren, schiet blijkbaar de Schrift tekort om de dwalingen te bestrijden. Men legt de Schrift dan ook uit aan de hand van deze eigengemaakte belijdenisgeschriften. Maar wat zeggen de Dordtse Leerregels?

In art.1 citeert men wel Romeinen 3:19-23, maar dan onvolledig en eenzijdig. Belangrijke zinsdelen laat men gewoon weg.

Ook in art.2. zijn belangrijke zinsdelen weggelaten, nl. dat God de wereld heeft liefgehad, Johannes 3:6 en ook 1 Johannes 4:9. Daarmee kon men niet uit de voeten. Dat Elohim de wereld liefhad paste niet in de strakke calvinistische visie, waarin alles alleen bepaald wordt tot het kleine getal uitverkorenen.

In art.18 misbruiken de Leerregels de woorden van de Heiland, Mattheus 20:15, waar juist van Gods goedheid sprake is.

In art.15 heeft men het woordje "welbehagen" misbruikt, daar Elohims welbehagen ziet op Zijn goedertierenheid en heil, en niet op Zijn besluit van verkiezing.

Dat Elohim volgens art. 16 NGB "mensen in de gemene ellende laat waarin zij zichzelf gestort hebben", en om dit dan tot Elohim's welbehagen terug te voeren, is misbruik maken van een begrip dat juist vol is van genade, Ezechiël 18:23; 1 Tim. 2:4; 1 Petr. 3:9.

En daarmee belicht men Elohim's soevereiniteit eenzijdig.

Dat Elohim bewust iemand laat liggen, dus verwerpt, doet tekort aan Zijn welwillendheid, en ontnemt de mens diens verantwoordelijkheid.

Dat Elohim berouw heeft, Zich laat verbidden, Zijn voornemen zelfs wel wijzigt; nee, daarvan weet men blijkbaar niet.

Dat Hij de dingen die niet zijn roept alsof ze waren, zie Romeinen 4:17

Toen Ninevé zich bekeerde werd het oordeel uitgesteld, etc.

In Jeremia 12 zien wij dat Israel het oordeel ontvangt. Dan ontfermt zich Jahweh. Als het volk daarna gehoorzaamd zal het gebouwd worden. Zo niet, dan wordt die natie ten enenmale verdaan. Het hangt geheel af van het gedrag van het volk, en niet van een zogenaamd besluit van "verkiezing of verwerping".

Wij mensen kunnen een visie hebben en een begrip van een zaak verkrijgen, zónder dat wij de zaak waar het om gaat bij ervaring kennen. Alzo heeft Calvijn ons een visie op Paulus nagelaten inzake de vrije wil en predestinatie.

Voor Calvijn is Elohim (de Almacht) de middeleeuws-abstracte Onveranderlijke en Oneindige in álle opzichten, en de mens is totaal niets. Dit geeft een gevoel van volkomen nietigheid. Bij de mens is geen enkele verdienstelijkheid. Rome leerde wel de verdienstelijkheid.

De oneindige God bij Calvijn is kennelijk iemand anders dan de Vader van Jesjoea (Jezus Christus). Calvijn had een Franse geest, die in heldere abstracties een logisch vermaak vond. Volgens Calvijn is er bij Elohim één onveranderlijke wil, buiten de tijd, Wie alles bekend is, zowel verleden, heden als toekomst. Dus moeten Hem van eeuwigheid alle dingen bekend zijn. Ook moet Hij met vastbesloten doel alle dingen gemaakt hebben. De mens is in dezen verkoren, of anderszins verworpen.

Op deze redenatie berust de verkiezingsleer bij Calvijn, waarvan de gereformeerden menen dat deze uit de Bijbel, met name van Paulus is.

Calvijn geeft een beeld van Elohim in menselijke begrippen, volgens de aristotelische dialectiek. Toch is Calvijns verkiezingsleer een totaal andere dan die van Paulus, daar Calvijn een ander Godsbegrip heeft als Paulus. Dat blijkt o.a. uit hun beider gedachten over de val van Adam. Indien Adam kon vallen moet hij eerst vrij zijn geweest. Zo niet, dan kan er ook geen sprake

van schuld zijn. Volgens Calvijn is er van zulk een vrijheid bij Adam geen sprake. Adam was tot de val gepredestineerd, en wel volgens Elohim's raad, aldus Calvijn. Elohim is de Alwetende, van eeuwigheid af. Behalve dan in de zaak van de val van Adam. Daarop gaf Calvijn ten antwoord dat Elohim Adam niet heeft bewaard naar Zijn geheime raadsbesluiten, dus past daarbij gematigdheid volgens Calvijn. Bij Paulus vinden wij echter geen wijsgerig Godsbesef, maar een eenvoudig spreken over Elohim's daden.

Voor ons Europeanen, die besmet zijn met het Grieks-filosofische denken, is het moeilijk om Paulus nog te verstaan zoals hij werkelijk is. Het gaat Paulus niet om de verkiezing van individuen in Romeinen 9-11. Het gaat aldaar om de verkiezing van Israël, van volkeren.

In Romeinen 9:22 is de toorn van Elohim er niet om de mensen (volkeren) te vernietigen, maar juist een middel om hen tot genade te brengen, dus corrigerend en herstel beogend.

In 11:32 zegt hij dan ook dat Elohim hen allen onder de ongehoorzaamheid had besloten, **opdat Hij hen ALLEN barmhartig zou zijn.**

Indien Paulus in de abstracte Onveranderlijke had geloofd, had hij nooit voor Israëls bekering kunnen bidden, 10:1, daar alles immers reeds vast zou hebben gestaan.

Volgens Calvijn zou Elohim alles vooruit weten en evenwel Almachtig zijn. Hij zou weten dat er zonde en ellende zou wezen (komen), maar dat niet hebben verhinderd. Was Hij onmachtig dat tegen te houden? In die lijn volgde hem Gomarus, en ook Maccovius, die zeer ver ging met zijn filosofie, maar berispt werd door de Dordtse vaders vanwege zijn extreme formuleringen.

Wanneer wij Rom.9-11 hun eigen taal laten spreken en wij leren lezen wat er letterlijk staat, vallen de problemen weg die wij wel bij Calvijns visie hebben. Het gaat bij Paulus om Israëls ongelooft, om het andere deel van Israël, hetwelk aan de heidenen gelijk geworden is, om dat langs een omweg evenzeer te behouden. Het is een tijdelijke verharding van een deel van Israël.

Ook Petrus spreekt in diezelfde zin, 1 Petr. 2, wanneer hij spreekt tot de bekeerde Israëlieten, die als vreemdelingen verstrooid waren in Pontus, Galatië, Capadocië, Azië en Bythinië. Hij noemt hen in vers 9 een uitverkoren geslacht (genos) en koninklijk priesterdom. Dat kan alleen van Israëlieten worden gezegd. Vers 10, zij waren eertijds geen volk, Lo Ammi, niet meer Mijn volk, maar nu Elohim's volk, Israël.

In Romeinen 9-11 gaat het wel over predestinatie, maar niet in het Calvinistische kleed. In hfst.9 wordt de vrije wil uitgesloten.

In hfst.10 wordt de vrije wil verondersteld. Aan deze schijnbare tegenstelling houdt Paulus bewust vast.

Het ongeloof der joden dient om Elohim's lankmoedigheid en rechtvaardigheid aan te tonen. Het geloof van het verheidenste Israël-deel dient om Elohim's barmhartigheid te demonstreren. Er zijn dus diverse kanten aan de ene zaak van Israëls verkiezing.

Eenzijds is er de volstrekte gebondenheid van onze wil, anderzijds is er de vrijheid van wil. Paulus zegt dan ook niet dat het specifiek de onwil was van Israël, 10:2, maar het **onverstand**, en ook de **ongehoorzaamheid**, 10:19.

Israël (en iedere Israëliet) heeft een zekere speelruimte, vrijheid van handelen. Wij zijn geen stokken en blokken. Wij mensen wijzen juist het ware geestelijke goed af! Niet dat Elohim Zijn werken en besluiten aanpast aan de resultaten van de menselijke vrijheid. Nee, Elohim grijpt juist in door de "verharding". Paulus stond voor de historische vraag waarom Elohim Israël verkoos en Farao verhardde. Paulus handelt over de Israël-volkeren en niet over personen, en rekent dan met historische voorrechten, en niet met de geestelijke voorrechten.

De joden verhieven zich op hun verkiezing. Paulus toont hen dat Elohim anders werkt en handelt dan zij dachten. Het afgeschreven deel van Israël, dat aan de heidenen gelijk geworden was, stond zelfs nog boven de joden van die dagen, en dát deel ging Elohim redden, om Israël in haar geheel te redden, waarbij de meeste joden zouden afvallen omdat zij geen echte Israëlieten waren. De meeste joden zijn Edomieten en vermengden, hoewel zij zich tot het uitverkoren volk Israël rekenen.

In dienst van het hogere belang voor Israël, heeft Elohim hen tijdelijk in ongeloof gelaten, 11:32.

De Elohim bij Paulus is dus wel soeverein in historische zin, echter niet in filosofische zin. Niet dat Paulus betoogde dat elke Israëliet zalig zou worden, noch dat elke Israëliet zalig moet worden. Het gaat om de historische aanneming van Israël. Er is altijd afval in het heilsproces, helaas. Dat is geen verspilling. Het sperma van mens en beest heeft een overvloed aan zaadjes, waarvan er slechts enkele tot bewust leven komen. Dat is geen verspilling.

Het is van grote betekenis hoe een uitgesproken wilsmens als Paulus de vrije wil schijnbaar kan ontkennen, en dat mensen hem alzo verstaan inzake de verkiezing in Romeinen 9-11.

Paulus zag in dat Elohim met volken (de Israël-naties) werkt, en dat Elohim volgens Zijn voornemen en bestek met dat Israël de wereld zal gaan regeren, de Theocratie. Allereerst in het Messiaans Vrederijk, daarna in het definitieve Godsrijk.

De Gemeente is een tussenschakel in het geheel, en is de vorming van het regeringslichaam van Christus. De Gemeente is een interim, tussengekomen iets, waar deze als "eerstelingen" zullen worden binnengehaald. Daarop ziet het Pinksterfeest. Het Loofhuttenfeest ziet op de grote verzameling van Israël tijdens het Messiaans Vrederijk.

Binnen het grote volk Israël heeft Elohim in Christus een Gemeente uitgekozen, met de hemelse roeping, om met Hem te regeren als eerstelingen Gode en het Lam.

Bij Augustinus, de kerk, Calvijn en de christenen blijkt het slechts alleen te gaan over de ene verkiezing van individuen uit de heidenen. Israël heeft men uit het oog verloren.

Calvijn en de gereformeerde vaders hadden Israël en de Gemeente uit het oog verloren. Ook Arminius en de remonstranten meenden dat Elohim slechts met individuen handelde. Dat Elohim Jakob liefhad en Ezau haatte, daarbij moeten wij bedenken dat liefhebben in het Grieks "agapen" is, en betekent zoiets als preferen, voorkeur hebben. Haten in het Grieks is "misein", of gevoel van afkeer. Hatens betekent: op de tweede plaats stellen, achteruitzetten. Het gaat bij Ezau niet om diens eeuwige verwerping, maar om het feit dat hij als oudere zijn jongere broer moest dienen!

Elohim heeft geen willekeur. Hij blijft met Zijn volk handelen, ondanks hun ontrouw. Het middeleeuwse wijsgerige denken is voor ons onhoudbaar geworden. De Calvinistische godsgedachte is fout. De Schrift toont het anders, en in het Evangelie is Hij de Elohim die in Christus de wereld met Zichzelf verzoende.

De vreze voor Hem is geen instinctmatige duizelingwekkend opzien tot de Oneindige, zoals bij Calvijn. Dat hoort alleen thuis bij primitieve religies.

Hij is geen God van Meden en Perzen, van Deïsten en filosofen. Hij is de Elohim Die Zich soms laat verbidden.

De Dordtse vaders hebben Elohim gedeeld, Zijn eigenschappen uitgesplitst. Enerzijds liefde voor de uitverkorenen, anderzijds toorn en wraak voor de verworpenen.

Dat er in 1 Johannes 4:6 staat dat Hij liefde is, geen koele Wreker is, niet in wraak lust heeft, zal hen zijn ontgaan. De Schrift spreekt nergens over de verkiezing zoals de Dordtse Leerregels dat doen in art.7,8 en 12. In de eerste plaats gaan de verkiezing over het volk Israël, Exodus 19:5-6; Jesaja 41:8-9; 44:1; 49:7.

Doordat men de verkiezing niet goed verstaat, krijgt de verwerping een negatief karakter, een abstracte schaduw. De D.L. spreken over de verkiezing en verwerping op een koele mathematische wijze, alsof Elohim een boeklijst erop na houdt met links alle verworpenen en rechts enkele uitverkorenen. Ook willen de D.L. wijzen op de zekerheid van de verkiezing en het gevoel daarvan. Dat is echter iets geheel anders dan de geloofs zekerheid. De zekerheid van de verkiezing zou de mens zelf kunnen opmaken uit kentekenen, en dat is het zogenaamde syllogisme-systeem der Nadere Reformatie (uit kenmerken opmaken dat men een gelovige zou zijn). De zekerheid van het geloof is een regelrechte schenking van Boven, en wordt tegelijk met het geloof geschonken, als gave Gods.

Zou Elohim mensen voorbestemd hebben om hen te verwerpen?

Nee, het is de mens die zichzelf verwerpt. Ezaü, Saul en anderen hebben ruimschoots mogelijkheden gehad om zich goed te gedragen. Zij verwierpen het heil. Elohim verzoekt niemand, schrijft Jakobus in hoofdstuk 1. De mens is zijn eigen verwerping, door ongeloof en onverstand. De mens graaft zijn eigen graf en bewerkt zijn eigen onheil.

De D.L. wijken, volgens een rapport der Generale Synode van de Nederlands Hervormde kerk, waarin de behandeling van de uitverkiezing ter sprake is, af van het getuigenis der reformatoren, door de mens voor zijn heilszekerheid **niet** naar Christus alleen, maar ook naar zichzelf te verwijzen.

Dit blijkt uit D.L. III-IV, 13, dat de gelovigen zich daarin geruststellen, "*dat zij weten en gevoelen, dat zij door deze genade Gods met het hart geloven en hun Zaligmaker liefhebben*".

Dit wekt de suggestie, volgens het rapport, dat er naast de zekerheid van Christus' werk en belofte, nog een nadere zekerheid te zoeken zou zijn in het geloof dat wij in ons bevinden.

Het gevolg hiervan is, volgens het rapport, dat de mens niet zozeer tot de geloofsdaad wordt opgeroepen, maar tot zelfbeschouwing en lijdelijkheid.

Dit is het gevolg van het syllogisme-systeem der Nadere Reformatie, om uit kentekenen op te maken dat men een gelovige is.

De gelovige moet, volgens D.L. I,16, "in het waarnemen der middelen vlijtig voortgaan, naar de tijd van **overvloediger genade** vuriglijk verlangen, en die met eerbied en ootmoed verwachten".

Hier leren de Dordtse vaders een **onverzekerd geloof**, iets dat zij in de verwerping der dwalingen zelf bestrijden, zie D.L. I, 7. "*het ongerijmdheid is, een onzekere zekerheid aan te nemen*".

Kort samengevat gaat het in Romeinen 9-11 over **de Olijfboom**.

De stam van de olijfboom is Israël, de wortel ziet op de aartsvaders. Maar hoe zit het met de takken?

De olijfboom zelf staat voor het nationale aspect, het Rijk Gods, waarvan Israël Gods rijksgebied is. Jakob ontving van Izaak in de eerstgeboortezegen de heerschappij van het Rijk Gods, daarop wijst Paulus in Romeinen 9:12. De wortel blijft wortel, de stam blijft stam, maar de takken wisselen. De takken ziet op de "kinderen des koninkrijks", Mattheus 13:38. Na Salomo kwam de scheuring: Het Huis Israël én het Huis Juda. Het Huis Israël ontving de scheidbrief, werd Lo-Ammi (niet-Mijn-volk), is weggevoerd naar Assyrië, waarbij tegelijk een groot deel van het Huis Juda werd meegevoerd. De rest van Juda werd in drie deportaties naar Babel gebracht, waarvan een klein deel terugkeerde onder de naam "Joden".

Alle twaalf stammen waren en zijn tot op heden in de verstrooiing, Jakobus 1:1; Handelingen 26:7, en dezen kan men onmogelijk als "Joden" bezien. Die verstrooiden kregen een masker (sluier, Jesaja 25:7), nl. dat zij aan de heidenen gelijk werden, dus ogenschijnlijk heidenen (ethnos). Dat is hun tijdelijke verharding of verblinding, Romeinen 11:25.

Paulus sprak hen aan in Efezen 2:12 en Colossenzen 1:21 als "vervreemd van het burgerschap Israëls". Alleen een ware Israëliet kan daarvan vervreemden.

De Joden zagen zich als "kinderen des koninkrijks". De Heiland zei dat het koninkrijk van hen zou worden genomen en aan een volk gegeven dat zijn vruchten voortbrengt, Mattheus 21:43. De joodse takken werden afgebroken. Het is niet alles Israël die uit Israël zijn, Rom.9:6,

De verwilderde takken (het verheidenste Lo-Ammi) worden inge-ent. Het verstrooide Israël moet zich aldus ergens bevinden, niet als kerk, niet als joden. Wanneer haar straf tijd om is (de volheid der volkeren) zal tot haar

worden gezegd: Gij zijt kinderen van de levende God! Waar ter wereld is het licht des Evangelies op de kandelaar gezet en aanvaard? In N.W.Europa! Dan wonen dáár de verloren stammen Israels!

Beide Huizen Israels waren fout. Het verbond werd verbroken, Jeremia 11:10-16. De meerderheid van Israël is gevallen. Door de val der vaderen, kon het verheidenste nageslacht behouden worden. De scheidbrief wordt vernietigd, Johannes 11:52; Lukas 1:68. Ook uit de Joden kunnen nog takken weder inge-ent worden, Romeinen 11:23-24. Hij heeft gedacht aan Zijn genade, Zijn trouw aan Israël nooit gekrenkt!

Wij laten enige teksten volgen waar het gaat over de **verkiezing en verwerping**. Deze teksten, en ook andere teksten zeggen niet wat de kerk de eeuwen door heeft gemeend dat ze zouden zeggen. Daar de kerk geen enkel zicht had op de heilsbedelingen, de Gemeente, Israël en de volkeren, werd alles toegespitst op de individuele gelovigen. Dat waren dan de uitverkorenen, en de massa was in haar ogen verworpen. Doe daarbij de visie over de erfzonde, de hemel, de hel, over Elohim en Zijn Zoon, en het beeld dat de kerk dan vertoont is onherkenbaar aan wat de Schrift ons voorhoudt.

Deut. 7:6 Want gij zijt een heilig volk den HEERE, uw God; u heeft de HEERE, uw God, verkoren, dat gij Hem tot een volk des eigendoms zoudt zijn uit alle volken, die op den aardbodem zijn. (Dus een verkiezing van Israël uit alle volkeren, PM)

10:15 Alleenlijk heeft de HEERE lust gehad aan uw vaderen, om die lief te hebben, en heeft hun zaad na hen, ulieden, uit al de volken verkoren, gelijk het te dezen dage is.

14:2 Want gij zijt een heilig volk den HEERE, uw God; en u heeft de HEERE verkoren, om Hem tot een volk des eigendoms te zijn, uit al de volken, die op den aardbodem zijn.

18:5 Want de HEERE, uw God, heeft hem uit al uw stammen verkoren, dat hij sta, om te dienen in den Naam des HEEREN, hij en zijn zonen, te allen dage. (Dus een verkiezing van de priesterstam, PM)

Ps 135:4 Want de HEERE heeft Zich Jakob verkoren, Israël tot Zijn eigendom.

Jes. 41:8 Maar gij, Israël, Mijn knecht! gij Jakob, dien Ik verkoren heb! het zaad van Abraham, Mijn liefhebber!

1Ch 16:13 Gij, zaad van Israël, Zijn dienaar, gij, kinderen van Jakob, Zijn uitverkorenen!

45:4 Om Jakobs, Mijns knechts wil, en Israëls, Mijns uitverkorenen; ja, Ik riep u bij uw naam, Ik noemde u toe, hoewel gij Mij niet kendet.

Mt 24:31 En Hij zal Zijn engelen uitzenden met een bazuin van groot geluid, en zij zullen Zijn uitverkorenen (de Israëlieten, PM) bijeenvergaderen uit de vier winden, van [het] [ene] uiterste der hemelen tot het [andere] uiterste derzelve.

Ro 11:7 Wat dan? Hetgeen Israël zoekt, dat heeft het niet verkregen; maar de uitverkorenen (uit het grote Israël, PM) hebben het verkregen, en de anderen zijn verhard geworden.

11:15 Want indien hun (tijdelijke) verwerping de verzoening is der wereld, wat zal de aanneming wezen, anders dan het leven uit de doden?

1Sa 15:26 Doch Samuel zeide tot Saul: Ik zal met u niet wederkeren; omdat gij het woord des HEEREN verworpen hebt, zo heeft u de HEERE verworpen, dat gij geen koning over Israël zult zijn. (Saul werd vanwege ongehoorzaamheid verworpen, niet uit voorkennis, PM)
Jer 33:24 Hebt gij niet gezien, wat dit volk spreekt, zeggende: De twee geslachten, die de HEERE verkoren had, die heeft Hij nu (tijdelijk, en niet eeuwig, PM) verworpen? Ja, zij versmaden Mijn volk, zodat het geen volk meer is voor hun aangezicht.

1Pe 2:4 Tot Welken komende, als tot een levenden Steen, van de mensen wel verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar;

1Pe 2:7 U dan, die gelooft, is Hij dierbaar; maar den ongehoorzamen wordt gezegd: De Steen, Dien de bouwlieden (de geestelijke stand der joden, PM) verworpen hebben, Deze is geworden tot een hoofd des hoeks, en een steen des aanstoots, en een rots der ergernis;

Eph 1:11 In Hem, in Welken wij (de Gemeente uit Israël, PM) ook een erfdeel geworden zijn, wij, die te voren verordineerd waren naar het voornemen Desgenen, Die alle dingen werkt naar den raad van Zijn wil;

Eph 3:11 Naar het eeuwig voornemen, dat Hij gemaakt heeft in Christus Jezus, onzen Heere;

2Ti 1:9 Die ons heeft zalig gemaakt, en geroepen met een heilige roeping; niet naar onze werken, maar naar Zijn eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus, voor de tijden der eeuwen; (De Gemeente is van voor de tijden der eeuwen reeds verordineerd; Israël is vanaf de grondlegging der wereld verkozen, PM).

Samenvatting

De christelijke kerk heeft algemeen de uitverkiezing opgevat en uitgelegd als een persoonlijke zaak, waarbij er slechts weinigen uitverkorenen zouden zijn, en waarvan de keerzijde was dat er een besluit van Elohim was om de meerderheid der mensheid te verwerpen en eeuwig te straffen in de hel.

De kerk had geen oog meer voor Elohims heilshandelen met Israël, geen oog voor de strijd tussen het vrouwenzaad en slangenzaad, geen oog voor de verbonden en wetgeving, geen oog voor de aionen, bedelingen. Daarentegen heeft de kerk, om haar uitverkiezings- en verwerpingsdogma te onderbouwen, de leer der erfzonde ingevoerd. De kerk heeft een andere "God" gekozen voor de ware God van Israël, een God die een drie-in-een God zou zijn, met gedeelde en gescheiden eigenschappen. Ook de Zoon, Jesjoea werd gedeeld in twee naturen. De kerk had geen oog meer voor het ware Israël en noemde zichzelf het geestelijke Israël. De verborgenheid der Gemeente bleef dan ook voor de kerk verborgen.

De tendens der kerk, en deze vinden wij in de geloofsbelijdenissen en Drie Formulieren van Enigheid eveneens terug, is dat men bij de uitverkiezing slechts denkt aan de enkeling, terwijl de Schrift juist grote nadruk legt op de

verkiezing van Israël en de Gemeente uit Israël, waarin de enkeling besloten is. In de verkiezing van de enkeling voor de Gemeente, ligt een wereldwijde strekking.

Wij missen in de leer der christelijke kerk de nodige samenhangen.

Bronnen:

Prof.dr. J. de Zwaan; Jezus, Paulus en Rome.

Dr. L.v.d.Zanden; Predestinatie

Synoderapport Ned. Herv. Kerk. 1962.

J. Calvijn; Institutie

Dr. A. Kuyper; Dictaten Dogmatiek

Synopsis, Waleus, Polyander, Rivet en Thysius.

C.F.Ph.D. van der Vecht; Het Stenen Koninkrijk, jaargangen.

L.M.P. Scholten: Artikelen uit "De Wachter Sions" 1999.

Dr. C. Graafland; Verantwoord Gereformeerd.

idem; Van Calvijn tot Barth.

Dr. C.A.v.d.Sluijs; Dordt Vandaag.

K. Doornbos; De Synode van Dordrecht 1618-1619.

Prof.dr.N.T. Bakker; Miskende gratie.

Dr. G.C. Berkouwer; De verkiezing Gods.

J.Bonda: Het ene doel van God

Dr. W. Heyns; Gereformeerde Geloofsleer

Dr. C.G. van Niftrik; Kleine Dogmatiek

Dr. P. Boendermaker; De Augsburgse Confessie

Prof. W. Nigg; Het geheim der monniken

Ds. F.v.d.Hulst; de achilleshiel van het calvinisme

Diverse Catechismusverklaringen